

Zárójelentés

Új trendek a szuburbanizációs folyamatokban (K84051)

Kutatásvezető: Csanádi Gábor

I. A kutatás céljai

A kutatás bizonyos értelemben egyrészt folytatása a kilencvenes évek második felében végzett kutatásunknak (sajnos a források korlátozott volta miatt az akkorinál sokkal kisebb mintán). Másrészt a 2002-ben szintén a témában folytatott, már sokkal kisebb volumenű kutatásunknak is. Mindezek miatt lehetőség nyílt arra, hogy az akkor felállított hipotéziseinket teszteljük. És hosszabb távon – a népszámlálás adatait is felhasználva – további kutatások keretében a későbbiekben társadalmi összefüggések dinamikájára is némi fényt vessünk.

A kutatásunk az ezredforduló utáni tendenciák vizsgálatára fókuszált. Célunk az volt, hogy a települések átalakulási folyamatainak tükrében megvizsgáljuk, kik a szuburbanizációs folyamat „nyertesei” és „vesztesei”, illetve milyen mechanizmusok vezetnek ide. A kutatás tervezésekor megfogalmazott hipotéziseink, illetve vizsgálati fókuszunk a következő problémák felé irányult:

A kutatást négy fő tématerület köré építettük fel:

- Az agglomerációs cél-települések helyi irányítási-vezetési stratégiája, ezen belül a várostervezési eszközök lehetséges hatása az átalakulásra.
- A kiköltözés intenzitásának változásai. A kiköltözők motivációi, taktikájuk sikeressége. A visszaköltözés okai és következményei a kibocsájtó és a befogadó településre (településrészeire).
- A települések belső szerkezetének átalakulása – a társadalmi szerkezet térbeni megjelenése, a szegregációs folyamatok feltérképezése. A fővárosi szegregációs minták kisléptékű leképződésének vizsgálata.
- A társadalom átalakulása – az őslakó-beköltöző konfliktusok típusaiból kiindulva a helyiek percepciójának vizsgálata.

II. A kutatás módszerei

A kutatás négyféle módszer ötvözésével kereste a választ a kutatási kérdésekre:

1. Desk research. Az helyzetkép felvázolásához a hazai és nemzetközi kapcsolódó szakirodalmat, cikkeket, várostervezési és szakpolitikai, helyi fejlesztési dokumentumokat tekintettük át. Összegyűjtöttük a témában folytatott kutatások, felvételek adatait.
2. Survey kutatás 1. Hat mintatelepülésen (minta: 1800 fő) A survey segítségével feltérképeztük a kiköltözés motivációit, a fővárostól történő elszakadással és a mostani helyzettel való elégedettség mértékét, illetve a helyi konfliktusokat/azok érzékelését.

Survey kutatás 2. A fővárosban lebonyolított korábbi kutatásaink és az agglomerációs survey során kiválasztott/felkért visszaköltözőkkel kérdőívet vettünk fel a költözés motivációjáról és a térhasználatról. (minta 250 fő)
3. Terepkutatás. A helyi konfliktusok feltérképezését végeztük el a kiválasztott mintatelepüléseken. A városvezetés, a civil és egyéb helyi szervezetek névsorainak begyűjtése, elemzése, illetve a helyi fejlesztési dokumentumok elemzése segítségével.
4. Interjúk. Félig strukturált interjúkat készítettünk önkormányzati képviselőkkel, civilekkel és helyi lakosokkal.

III. A kutatás menete

A kutatás első lépéseként feltérképeztük az agglomeráció tényleges határainak változását, az agglomerációs folyamat ütemét. Abból indultunk ki, hogy Magyarországon a rendszerváltás óta a városok körüli agglomerációk szerkezetében, átalakulásának jellegében is jelentős változások következtek be. A városi szétterülés folyamata egyre nagyobb területen és egyre átfogóbban érezteti hatását, a térben új csomósodási pontok jelentek meg és átalakult a központ és a periféria viszonyrendszere is.

Vagyis áttekintettük, hogy a rendszerváltás óta eltelt időben hogyan növekedett a főváros környéki agglomeráció tényleges határa.

Majd a kutatást a vizsgálati témacsoportok szerint több tématerületre bontottuk:

1. Várostervezés

A mintatelepülések esetében elvégeztük a tervezési anyagok (Testületi ülési jegyzőkönyvek, határozatok; IVS; Településfejlesztési koncepció, Településszerkezeti és Településrendezési terv, stb.) begyűjtését és elemzését. Megvizsgáltuk, hogy a statisztikai adatok szintjén (KSH és ingatlanpiaci adatok) milyen változások tapasztalhatók az egyes vizsgált településekre vonatkozóan, majd ezt a két szempontot igyekeztünk egymással összefüggésbe hozni.

2. Lakosság térbeni-társadalmi szerkezete, és annak leképződései

A lakossági interjúk készítését összekapcsoltuk a mentális térképek készítésével. A kutatás ezen fázisának középpontjában az a kérdés állt, hogyan érzékelik a változást a településen élő lakók, illetve, hogy az utóbbi évtizedben kiköltözött csoportok mennyire stabilizálódtak, súlyuk, szerepük hogyan változott a “fogadó”-települések életében/szerkezetében.

3. Lakossági konfliktusok

A terepmunka alatt szakértői és lakossági interjúkból kibontakozó konfliktusok körüli érdekeket hasonlítottuk össze. Minta településeink a szuburbanizációs folyamat tipikus helyzeteit jelenítik meg, a jellegzetes mobilitási, illetve konfliktus-típusok, valamint az önkormányzati stratégia-típusok leírására és egymással összefüggésbe hozására alkalmasak.

A helyi konfliktusokat nem csak önmagukban az agglomerációs mintatelepüléseinken vizsgáltuk, hanem a a belső-pesti területeken tapasztalt dzsentrifikációval kapcsolatban észlelt párhuzamos folyamatokkal is összevetettük eredményeinket. Tettük ezt azzal a céllal, hogy párhuzamot vonjunk a központi város és térsége folyamatai között.

4. Ki- és visszaköltözés

A fővárosból történő elköltözés, illetve az agglomerációból Budapestre történő be- és visszaköltözés tényének, illetve motívumainak vizsgálatára kétféle forrásunk volt. Egyrészt a két survey kutatás, ahonnan a költözők, illetve a potenciális (be- és) visszaköltözők motívumairól kaptunk információt. Másrészt a 2011-es népszámlálás adatiból kaptunk statisztikai adatokat, melyek feldolgozása azonban még csak részleges eredményekre vezetett.

5. A fiatalok „visszatérési” motivációi - Budapesti milió vizsgálata

A ki- és visszaköltözést vizsgálva a fiatalabb generáció olyan tagjaival is interjúztunk, akik (a szülőkhöz viszonyítva) vissza-, vagy legalábbis az agglomerációból költöztek Budapestre. Jelentős részük az izgalmas környezet, és a szórakozási lehetőségek miatt költözött a belvárosba (ezen belül Belső-Erzsébetvárosba), mely az utóbbi években jellegzetesen és radikálisan alakul át. Ennek hátterét, a visszahúzó erő – előre nem tervezett – részletes vizsgálatával bővítettük kutatásunkat, mivel úgy találtuk, hogy ez a problémakör nemzetközileg is napirenden lévő trendekbe is illeszkedő folyamat, melynek általános és speciális vonatkozásai jobban érthetővé teszik a várostérségekben zajló tendenciákat.

Ezért főleg a belső városrészekbe be- illetve az agglomerációból ide költözők motivációit, illetve a környékre (annak használatára) gyakorolt hatásait vizsgáltuk. Ezen túlmenően a korábban is a területen élők és a beköltözők, illetve az éjszakai használók közötti konfliktusokra fókuszáltunk.

IV. A legfontosabb eredmények, főbb megállapítások tématerületek szerint

1. Várostervezés

A helyi társadalom eltérő érdekű, és ezek érvényre juttatására szolgáló eszközökkel is eltérő mértékben rendelkező csoportokból áll. Ez általában is így van, de az agglomerációs településeinken e struktúra szorosan összefügg azzal, hogy milyen ütemű és társadalmi összetételű volt a bevándorlás, illetve azzal is, hogy – mint a fenti következtetésekben jeleztük – milyen típusú térbeli-társadalmi szerkezet jött létre. Továbbá, az is befolyásolja a helyi társadalom stratégiáját a beköltözők különböző státusú csoportjaival kapcsolatban, hogy a mérvadó, gazdasági és kulturális tőkével rendelkező csoportok kívülről, nyomásgyakorlással, vagy formális tagsággal rendelkezve igyekeznek befolyásolni a település ezirányú policy-jét. Többféle városfejlesztési lehetőség működését tapasztalhatjuk, amelyekben ezek az érdekharcolások megtestesülnek. Így mindenek előtt a településfejlesztési koncepciók, tervek tekinthetők ilyennek. (Melyek különböző nevekkkel és konkrét előírásokkal készültek-készülnek, de az ebből fakadó különbségekkel itt nem foglalkoztunk.) Ezekben a dokumentumokban kell meghatározni például azt, hogy a települést növekedését igyekeznek-e elérni, vagy ennek kockázataira számítva nem kifejezetten ösztönzik ezt. Talán még lényegesebb, hogy a parcellázásra kijelölt területek meghatározása, a teleknagyság és az építési szabályok, az infrastrukturális összefüggések figyelembevételében és finansziális környezetének meghatározásában jelentős lehetőség van arra, hogy egyáltalán ösztönözzék, vagy korlátozzák a letelepedést. A konkrét paraméterek és feltételek pedig a lehetséges érdeklődők státusát fogják jelentősen befolyásolni azon keresztül, hogy a telek, illetve a jövőbeli épületek relatív árait jelentősen befolyásolják. De az infrastrukturális fejlesztések – mint pl. az óvodai, iskolai férőhelyek számának növelési is szabályozó eszközként szolgálhat.

A tágran értelmezett településfejlesztési policy fontos kérdése az, hogy milyen jellegű intézményeket igyekszik a településre vonzani. Leegyszerűsítve, olyanokat-e, amelyek a beköltöző magas státusúak igényeinek felelnek meg, és az ő ide-csábításuk, itt-tartásuk szempontjából fontosak, vagy olyan fejlesztéseket ösztönöznek, amelyek az alacsonyabb státusúak életének könnyebbé tételéhez járulhatnak inkább hozzá. Például a speciális, magas színvonalú iskolák letelepítése, vagy az exkluzív sport-lehetőségek biztosítása, illetve a település reprezentatív vonásainak kiemelése az egyik oldalon, és az idősellátás, a szociális gondozás intézményeinek fejlesztése lehetnek a példák arra, milyen alternatívákkal kell szembenézni.

E policy-megoldások fontos jellemzője az is, hogy társadalmilag szelektív jellegük rejtett: könnyű úgy feltüntetni őket, mint olyanokat, amelyek az egész közösség számára hasznosak, az egész település fejlődését szolgálják. Ez által a hátrányosabb helyzetűek még akkor sem érvelhetnének könnyen saját érdekeik mellett, ha erre egyáltalán volna lehetőségük és képességük, hiszen az „egész település érdeke” ellen nem léphetnek fel. A kedvezményezett magas státusúak számára pedig plusz jutatásnak tekinthető az, hogy nem kell azon gondolkozniuk, hogy valamilyen kivételezettség folytán jutnak jobb helyzetbe, össztársadalmi források igénybevételének lehetőségéhez. (Ezek a

lehetőségek időnként változó országos előírások által ösztönöztek vagy korlátozottak lehetnek.)

2. Lakosság térbeni-társadalmi szerkezete

Az agglomerációs területen a szegregációs folyamatok az utóbbi évtizedben egyre szervezettebben kapcsolódnak a mag-terület elkülönülési struktúráihoz. Egyik oldalon találjuk a főváros magas státuszú övezeteinek térbeli „folytatásaként” létrejött viszonylag dinamikus körzeteket. Másik oldalon pedig a fővárosból kiszorultak körzeteit, és a különböző okokból hagyományosan viszonylag alacsony státuszú lakóhelyeket (mint amilyenek például a korábbi zártkertek “belakásával” kialakuló városszéli területek).

A költözési motivációkat összevetve a települések szegregáltságával ugyanakkor azt látjuk, hogy azoknál a kiköltözőknél, akiknél fennmaradt a magas státus szimbolizálásának kiemelt igénye, azok olyan településekre költöztek, ahol a magas státusú lakosság erősen szegregáltan él, míg az alacsony státusúak szegregációja viszonylag kicsi. Ők azok, akik az új települést lakópark-szerű, de alvóváros-jellegű lakóhelyként használják.

3. Lakossági konfliktusok

Az agglomerációs településekre költözők új lakhelyükre való beilleszkedését illetően két alap-típus találtunk:

1. Az egyik szerint a településre költözött lakók gyorsan és tudatosan beilleszkednek a település életébe, azt magukénak érzik. Pontosabban, egyre inkább saját igényeikhez alakítják a települést, annak kulturális és közéletét és (mint csoport) előbb-utóbb átveszik a település vezető pozícióinak jelentős részét is.
2. A másik szerint a kiköltözők magas státuszú szegregátumban maradnak és elkülönülésüket a helyi közösség ügyeitől való elfordulással is demonstrálják – vidéki alvóváros jelleget alakítanak

A település életébe aktívabban bekapcsolódó magas státusú kiköltözők ugyanakkor a kevésbé szegregált településekre költöztek (illetve kevésbé szegregálták magukat az új lakóhelyükön). Náluk már a költözési motivációk között is kevésbé volt jelentős a státus-elvárás.

E folyamatok eredményeként kialakuló konfliktusrendszer vizsgálatát elkezdtük, de az bonyolultabbnak és a napi politika által sokkal jobban befolyásoltnak tűnik, mint amilyennek a kutatás kezdetekor gondoltuk. Ezért még nem rendelkezünk kellő mélységű tudással (kellő konfliktus-esetszámmal) ahhoz, hogy mélyebb következtetéseket lehetne levonni.

4. Ki- és visszaköltözés

Az agglomerációs településekre költözők motivációs szerkezete megváltozott a korábbi, a kilencvenes évek végén tapasztalt helyzethez képest. Kutatásunk azt jelzi, hogy a különböző motivációk az egyes társadalmi csoportokban jobban hasonlítanak egymásra, mint azt általában gondolnánk, illetve, mint az korábban megfigyelhető volt. A legfontosabb változás, hogy a magas státusúak exkluzív status-igénye lecsökkent, az agglomerációs településre költözés “szokásos” státusemelkedéssel járó lakóhelyváltoztatás lett.

Általánosabban értelmezve ezt az interpretációt, azt mondhatjuk, hogy a viszonylag jelentős társadalmi mozgások, változások időszakában – mint amilyenek a 90-es évek voltak – lényegesebb szerepe van az ilyen szimbolikus státuszjelzőknek, mint az olyan időszakokban, amikor stabilizálódtak a társadalmi hierarchiában elfoglalt hely attribútumai. Az ezredfordulót követő másfél évtizedben a piaci jellegű (telekár, lakásár) dimenziók is hatékonyabban szelektálhatták a potenciális költözőket. Így – miközben fennmaradt a státusz-igény – a használati érték/ár-ban megfigyelhető különbségek miatt automatikusan szelektálódnak a különböző státuszú részekre költözők. Vagy, máshogyan fogalmazva: a piacgazdasági kategóriákban való gondolkodás a térbelileg is mobil társadalmi csoportoknál inkább vált jellemzővé az utóbbi időszakban; legitimebb érveléssé vált, mint az korábban megfigyelhető volt.

Végül, az értelmezés kiegészülhet (átfogalmazódhat) azzal az megfontolással is, hogy a szimbolikus státusz-jelzők szerepe olyan helyeken és időszakokban erősödik meg, ahol maguk a társadalmi különbségek viszonylag kisebbek. Amikor (és ahol) nyilvánvalóbb, egyértelműbb, hogy kik azok, akik a hierarchia magasabb és alacsonyabb pozícióin állnak, más szóval, ezek a különbségek nagyobbak, élesebbek, akkor (ott) nincs szükség arra (nincs olyan jelentős szerepe) az olyan tényezőknek, mint pl. a lakóhely iránti státusz-igény. Ez lehet az egyik értelmezése annak, miért csökkent le a lakóhelyváltoztatási igények, megfontolások között a státusz-emelkedésre vonatkozó célok szerepe.

A fentiekkel összefügg, hogy a kiköltözés mennyire váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Adataink alátámasztották a korábbi hipotézisünket, mely szerint négy lehetséges „típus” létezik:

1. Sikeresek - Jól érzik magukat, beváltotta reményeiket a költözés. Nem akarnak elköltözni más településre, vagy visszaköltözni Budapestre. Az ide tartozó jellemző csoport a kisgyermekesek, és a legfeljebb középiskolás gyermekkel bírók.
2. Bizonytalanok - Az agglomerációba költözést megfelelő lépésnek tartók csoportja, akik valami miatt “rosszul választottak”. Ebben a csoportban két fő alcsoportot tudunk elkülöníteni: az egyik a közepes státuszú csoport, aki élethelyzetének változása miatt (pl. több gyermek) egy másik, a családi költségvetés szempontjából kedvezőbb helyzetű, ingatlanpiaci árú település felé mozdul el (vagy szeretne elmozdulni). A másik a rosszabb anyagi helyzetben lévő, gyakran a deviza hitelválság által érintett csoport, akinek lakáshelyzete tartozásai miatt csak úgy válik konszolidálhatóvá, ha más

lakásmegoldást keres. Ez a csoport gyakran másik, szegényebb, az agglomerációs gyűrű peremén lévő települést választ.

A Budapestre irányuló visszaköltözés nem igazán jellemző.

3. Visszakiváncosok - Definiálni tudunk egy olyan csoportot akiknél az agglomerációba költözés hátrányai olyan erősek, amiért vagy saját maguk kedvére, vagy a fiatalabb generáció nyomására megpróbálják – a kár nagyobb áldozat árán is – lehetővé tenni a visszaköltözést Budapestre.
4. Sikertelenek - Az ő esetükben a kiköltözéshez fűzött perspektívák és vágyak teljesen alaptalannak bizonyultak. Ám ez csak a kiköltözés utáni néhány évben derült ki. Az ő esetükben általában az elszegényedés jellemző, gyakran az agglomerációban szeretnének maradni, ám forrásaik ezt nem engedik meg, ezért gyakran a város széli zártkertes területekre kerülnek, vagy még távolabb eső (vidéki) településekre kell költözniük. E csoportok arányaira azonban sajnos még nincs statisztikai becslésünk, ahhoz nagyobb költözési elemzésre lenne szükség.

5. A fiatalok visszatérési motivációi - Budapesti milió vizsgálata

A fiatalokat tekinthetjük egy olyan alcsoportnak – folytatva a fenti csoportosítást – mely esetében a kiköltözés csak a középiskolai tanulmányok megkezdéséig volt megfelelő választása a szülőknek. A mindennapi ingázásra fordított idő, jelentősen rontja a fiatalok lehetőségeit (főleg a közösségi életben való aktív részvételben). A további tanulmányok, vagy munkahely keresés miatt – az idő és a költségek optimalizálása végett – sokan akár albérletbe, valamelyik rokon vagy barát lakásába költözve kerülnek ismét Budapestre. Ezzel lehetővé válik számukra, mindazon lehetőségek kihasználása, melyek egy 'világváros' esetében ma már természetesnek tekinthetők. Szándékaik szerint nem kívánnak a családalapításnak a gyermekvállalási fázisáig ismét kertvárosba költözni. Akkor viszont elengedhetetlennek látják egy nyugodt környezet, lehetőség szerint családház biztonságát, nem zárva ki az agglomerációs településeket sem.

Visszatérésük a 'nagyvárosi forgatagba' (különösen a Belső-Erzsébetvárosba) bekapcsolja őket a mai viselkedési mintákba, és az ehhez kapcsolódó trendekbe, melyek elengedhetetlen részét képezik a 17-30 éves fővárosi generáció szocializációjának.

V. A kutatás eredményeiből született publikációk és konferencia-előadások tématerületek szerint

A kutatás eredményeit több tanulmányban publikáltuk, azonban több kutatási eredmény még nem jelent meg, mert vagy kézirat formájában van, vagy review alatt van valamelyik külföldi folyóiratnál. A publikációs stratégiánk kialakítását három tényező határozta meg: 1) a kutatási tervnek megfelelően haladva az első eredmények minél előbb publikálásra kerüljenek 2) a nemzetközi publikációs piacon legjobban eladható témák minél gyorsabban beadásra kerüljenek valamelyik folyóiratba, 3) amilyen gyorsan lehet kerüljön/jeljen meg az egyetemi oktatásban a kutatás eredménye. És két tényező befolyásolta jelentősen: 1) az adatok hozzáféréseinek nehézségei (KSH, illetve a települési konfliktusok esetében a személyes történetek), 2) a témák komplexitása és nagy adatbázis és elemzés igénye (pl. szegregáció).

Mindezek miatt az itt felsorolt tanulmányok és konferencia paperek csak az első eredményeit adják közre a kutatásnak. A következő 1,5 évben szándékunk szerint még további tanulmányaink fognak megjelenni.

Az eddig publikált kutatási eredmények:

1. Várostervezés

Csizmady Adrienne: *A várostervezés hatása a leszakadó rétegek integrációjára*, Kovách et al (szerk): Társadalmi integráció a jelenkori Magyarországon. MTATK-Argumentum, Budapest: 133-148, 2012

Olt Gergely: *Városok válsága és válság a városokban*, Kultúra és Közösség 2014/2, 2014

Csizmady Adrienne, Csanádi Gábor: *Social sustainability and local housing policy* In: “Global Dwelling” School of Architecture La Salle. Konferencia helye, ideje: Barcelona, Spanyolország, 2014.09.25-2014.09.26. Paper

Adrienne Csizmady, Gábor Csanádi, Gergely Olt: *Urban planning and the role of participation*. In: Karim Hadjri (szerk.): Readings on contemporary housing research: Issue 2. Preston: University of Central Lancashire, 2015. pp. 54-60.

2. Lakosság térbeni-társadalmi szerkezete

Gábor Csanádi, Adrienne Csizmady: *Housing Policy and its Effects on Spatial Mobility in Budapest*. Konferencia helye, ideje: Tarragona, Spanyolország, 2013.

Gábor Csanádi, Adrienne Csizmady, Gergely Olt: *The process of gentrification*. In: Karim Hadjri (szerk.) Readings on contemporary housing research: Issue 1. Preston: University of Central Lancashire, 2014. pp. 27-31.

3. Lakossági konfliktusok

Csizmady Adrienne - Csurgó Bernadett: *A városból vidékre költözők beilleszkedési stratégiái*, Kovách et al (szerk): Társadalmi integráció a jelenkori Magyarországon. MTATK-Argumentum, Budapest: 149-166, 2012

Csanádi Gábor - Csizmady Adrienne: *Social conflicts and the fate of urban heritage*, In: Rogério-Lira-Pinheiro (eds): Heritage 2012. Green Line Institut, Porto: 231-244., 2012

Gábor Csanádi, Adrienne Csizmady: *Success and Failure: Living in the gentrified area in Budapest*. Konferencia helye, ideje: Berlin, Németország, 2013.

Adrienne Csizmady – Bernadett Csurgó: Consumption and authenticity: relationships between built heritage and local society. In: Rogério-Lira-Pinheiro (eds): Rehab 2017. Green Line Institut, Porto: 86-98.

4. Ki- és visszaköltözés

Csizmady Adrienne, Csanádi Gábor: The spatial-migration cycle in the last 20 years In: 1989-2014: Twenty-five years after. What has happened to the societies in Central and Southeast Europe since the fall of the Iron Curtain?. Konferencia helye, ideje: Graz; Budapest, Ausztria, 2014.

5. A fiatalokat visszatérési motivációi - Budapesti miliő vizsgálata

Csanádi Gábor - Csizmady Adrienne - Olt Gergely: *A kulturális beruházások vizsgálati szempontjai – Várospéldák Bp Belső-Erzsébetváros*, Csanádi et al: Átváltozóban. Eötvös Kiadó, Budapest 205-252, 2012

Adrienne Csizmady - Gergely Olt: *Culture and urban rehabilitation: a case study about the conflicts in the Jewish Quarter of Budapest*, Waldemar Kuligowski-Richard Papp (eds): Recent questions of the society in Hungary and Poland Poznan: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. pp 145-162, 2015

Csizmady Adrienne – Olt Gergely: *A kreativitás hatása egy átalakuló negyedben – a romkocsmák Belső-Erzsébetvárosi világa*, Kultúra és Közösség 2014/2, 2014

Publikálás előtt álló (beadott), vagy publikálásra előkészített kéziratok tanulmányok

1. Várostervezés

Csizmady Adrienne – Olt Gergely: *Az élhető város és a várostervezés*, Kézirat

Csizmady Adrienne-Olt Gergely: *A kultúra és a városrehabilitáció találkozása*, Kézirat

2. Lakosság térbeni-társadalmi szerkezete

Csanádi Gábor - Csizmady Adrienne - Olt Gergely: *Szuburbanizációs tendenciák értelmezése*, kézirat

3. Lakossági konfliktusok

Csanádi Gábor- Csizmady Adrienne: *Szegregációs dinamika és átrendeződő konfliktus-szerkezet agglomerációs településeken*, kézirat

4. Ki- és visszaköltözés

Csanádi Gábor- Csizmady Adrienne: *Térbeli mobilitási stratégiák az agglomerációban*, kézirat

5. A fiatalokat visszatérési motivációi - Budapesti milió vizsgálata

Adrienne Csizmady - Gergely Olt: *Gentrification and commercialization in post-socialist Budapest – the social effects of 'ruin bars'*, Urban Studies (1. review kör utáni kézirat)